

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет «Львівська політехніка»
Відокремлений структурний підрозділ «Технічний фаховий коледж
Національного університету «Львівська політехніка»

ПОГОДЖЕНО

Голова студентського профкому
Відокремленого структурного
підрозділу «Технічний фаховий
коледж Національного університету
«Львівська політехніка»

Бойчук А.А.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор
Відокремленого структурного
підрозділу «Технічний
фаховий коледж
Національного університету
«Львівська політехніка»

Шемелюк Г.О.

« 28 » 04 2026

ПОЛОЖЕННЯ

про організацію інклюзивного навчання у
Відокремленому структурному підрозділі
«Технічний фаховий коледж
Національного університету
«Львівська політехніка»

РОЗГЛЯНУТО І СХВАЛЕНО
Педагогічною радою
Відокремленого структурного
підрозділу «Технічний фаховий
коледж Національного університету
«Львівська політехніка»

« 28 » квітня 2026
Протокол № 4

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1 Положення про організацію інклюзивного навчання у ВСП «Технічний фаховий коледж Національного університету «Львівська політехніка» (далі – Коледж) розроблено відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 15 грудня 2021 р. № 1321 «Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання в закладах фахової передвищої освіти», Конвенції ООН про права осіб з інвалідністю, Конвенції ООН про права дитини, Конвенції ООН про боротьбу з дискримінацією в галузі освіти, закону України «Про освіту», «Про фахову передвищу освіту» та інших нормативно-правових актів, що регулюють відносини у сфері освіти, соціального захисту й реабілітації осіб з інвалідністю та регламентують надання освітніх, медичних, соціальних й інших послуг особам з інвалідністю.

1.2 Метою інклюзивного навчання в Коледжі є створення умов для рівноправного доступу до освіти осіб з особливими освітніми потребами. Це досягається через організацію освітнього процесу на засадах особистісно орієнтованого підходу, що враховує індивідуальні можливості, здібності, потреби, інтереси та освітні запити кожного здобувача освіти.

1.3 Здобувачі освіти з особливими освітніми потребами, які навчаються в Коледжі, мають право на:

- повагу до людської гідності, захист під час освітнього процесу від приниження честі та гідності, будь-яких форм дискримінації за ознакою наявності особливих освітніх потреб, стану здоров'я чи інвалідності або будь-якою іншою ознакою, за станом здоров'я;
- отримання якісних освітніх послуг, що враховують особливі освітні потреби та забезпечують максимально можливу індивідуалізацію освітнього процесу;
- формування та реалізацію індивідуальної освітньої траєкторії (за наявності) та індивідуального навчального плану (за потреби);
- участь у формуванні індивідуального навчального плану (за потреби), вибір навчальних дисциплін у межах, передбачених відповідною освітньо-професійною програмою та навчальним планом, в обсязі, що становить не менше 10 відсотків загальної кількості кредитів Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи;
- справедливе та об'єктивне оцінювання результатів навчання відповідно до індивідуальних досягнень здобувачів освіти, збільшення часу на оцінювання, використання доступних форматів;

- безоплатне забезпечення інформацією для навчання в доступних форматах із використанням технологій, що враховують обмеження життєдіяльності, зумовлені станом здоров'я;

- забезпечення доступності територій, будівель і споруд для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення на строк здобуття освіти в порядку, встановленому законодавством;

- самостійне (у разі навчання за власні кошти) чи за згодою відповідної фізичної або юридичної особи (у разі навчання за кошти фізичних або юридичних осіб) збільшення тривалості виконання освітньо-професійної програми за погодженням із закладом освіти, що має бути відображено в договорі про надання освітніх послуг;

- створення умов для залучення до всіх заходів закладу освіти, участь у заходах з освітньої, дослідницької, науково-дослідної, спортивної, мистецької та громадської діяльності, що здійснюються в Україні й за кордоном, в установленому законодавством порядку із забезпеченням розумного пристосування та з урахуванням особливих освітніх потреб;

- забезпечення інших необхідних умов для навчання.

1.4 Формування належних умов для здобуття якісної освіти особами з особливими освітніми потребами в Коледжі передбачає:

- розширення можливостей доступу до фахової передвищої освіти із застосуванням сучасних інформаційних технологій;

- забезпечення індивідуалізації освітнього процесу відповідно до особливостей, потреб і потенціалу кожного здобувача освіти;

- виховання у студентської спільноти Коледжу толерантного та доброзичливого ставлення до осіб з особливими освітніми потребами.

1.5 Директор Коледжу забезпечує створення у закладі освіти інклюзивного освітнього середовища.

1.6 Надання Коледжем освітніх послуг здобувачам освіти з особливими освітніми потребами здійснюється за кошти державного бюджету та з інших джерел, не заборонених законодавством.

1.7 Організацій інклюзивного фінансуються з державного бюджету та за коштів місцевих громад, громадських, благодійних і міжнародних організацій та кошти юридичних і фізичних осіб.

II. ОСНОВНІ НАПРЯМИ ДІЯЛЬНОСТІ

2.1. До ключових напрямів діяльності Коледжу щодо організації навчання осіб з особливими освітніми потребами належать:

- створення інклюзивного освітнього середовища, орієнтованого на задоволення потреб та інтересів осіб з особливими освітніми потребами, зокрема надання можливостей для формування індивідуальної освітньої траєкторії;
- належне фінансове, кадрову, матеріально-технічне, організаційне та інформаційне забезпечення Коледжем;
- безоплатне забезпечення інформацією для навчання в доступних форматах із використанням технологій, що враховують обмеження життєдіяльності, зумовлені станом здоров'я;
- забезпечення необхідними допоміжними засобами для навчання, що дають змогу опанувати освітньо-професійну програму;
- інформування про освітні можливості Коледжу та особливості організації освітнього процесу;
- створення безперешкодного доступу до будівель, приміщень і ресурсів інфраструктури;
- забезпечення спеціальними технічними засобами (зокрема програмним забезпеченням для осіб із порушеннями зору, системами підсилення звуку для осіб із порушеннями слуху тощо);
- організація додаткової психологічної підтримки (постійної або тимчасової) під час навчання відповідно до індивідуальних обмежень, пов'язаних зі станом здоров'я;
- розроблення індивідуальних освітніх траєкторій та здійснення контролю за їх реалізацією;
- впровадження та використання дистанційних форм навчання;
- застосування сучасних освітніх ресурсів і цифрового контенту для розширення освітнього середовища та забезпечення студентів додатковими матеріалами;
- організація та участь викладачів Коледжу у методичних заходах (семінарах, тренінгах) для підвищення професійної компетентності у сфері інклюзивної освіти;
- здійснення системного контролю та оцінювання якості навчання здобувачів освіти з особливими освітніми потребами;
- формування та реалізація комплексної системи супроводу освітнього процесу.

2.2. Комплексний супровід навчання студентів з особливими освітніми потребами – це цілісна система організаційних, педагогічних і психологічних заходів, спрямованих на забезпечення рівних можливостей у здобутті освіти, а також на подолання або максимальне зменшення труднощів, що можуть виникати у процесі навчання.

Науково-пізнавальна діяльність: - залучення здобувачів освіти з особливими освітніми потребами до участі в науково-дослідній роботі, конференціях, олімпіадах і конкурсах студентських наукових праць; - участь студентів у діяльності наукових гуртків, об'єднань і товариств Коледжу; - підтримка у підготовці та публікації результатів досліджень у фахових наукових виданнях.

Творчий розвиток: створення умов для участі студентів з особливими освітніми потребами у творчих конкурсах, фестивалях та інших культурно-мистецьких заходах.

Фізкультурно-спортивний супровід спрямований на заохочення студентів з особливими освітніми потребами до систематичних занять фізичною культурою та спортом, участі у змаганнях різних рівнів в паралімпійському русі. Ця діяльність сприяє формуванню мотивації до здорового способу життя, покращенню психофізичного стану та підвищенню розумової працездатності студентів. Реалізацію цього напрямку забезпечують викладачі фізичного виховання.

Професійна адаптація та реабілітація здійснюється шляхом набуття здобувачами освіти додаткових професійних умінь у межах освітньої програми, залучення до діяльності навчально-виробничих і науково-навчальних підрозділів, проходження практики, користування послугами центру працевлаштування та сприяння допомогі у подальшому працевлаштуванні.

2.4. Комплексний супровід розпочинається з моменту звернення особи до Коледжу та охоплює етапи: від підготовка до вступу, і вступний період, підтримка зв'язків із випускниками. Усі складові такої системи впроваджуються поетапно та можуть реалізовуватися паралельно, взаємодоповнюючи одна одну.

Надання супроводу здобувачам освіти з особливими освітніми потребами забезпечує рівні можливості у навчанні разом з іншими студентами та не створює для них переваг.

2.5. До здійснення супроводу можуть залучатися батьки здобувачів освіти, уповноважені ним особи, соціальні працівники та волонтери.

Комплексний супровід навчання студентів з особливими освітніми потребами здійснюється за такими основними напрямками: технічним, педагогічним, психологічним, медико-реабілітаційним, фізкультурно-спортивним, соціальним, а також у сфері професійної адаптації.

2.6. Технічний супровід передбачає забезпечення здобувачів освіти адаптивними технічними засобами та впровадження спеціалізованих освітніх технологій. Його метою є компенсація функціональних обмежень створенням доступних умов для навчання незалежно від характеру та ступеня порушень. На всіх етапах реалізації технічної підтримки забезпечується індивідуальний супровід

студентів для допомоги в опануванні навчальних дисциплін. Така підтримка організовується відповідними структурними підрозділами Коледжу.

2.7. Педагогічний супровід спрямований на адаптацію навчального матеріалу до особливих освітніх потреб здобувачів освіти, застосування сучасних методик і технологій навчання, а також забезпечення необхідними навчально-методичними ресурсами. Реалізація цього напряму здійснюється педагогічними педагогічними працівниками під координацією адміністрації Коледжу.

2.8. Психологічний супровід має на меті вивчення індивідуальних психологічних особливостей студентів, підтримку їхнього емоційного стану, сприяння адаптації до освітнього середовища та розвитку особистості. Він забезпечується практичним психологом і, за потреби, іншими фахівцями.

2.9. Медико-реабілітаційний супровід охоплює комплекс заходів, спрямованих на підтримання, відновлення та зміцнення фізичного здоров'я студентів. Здійснюється медичним працівником Коледжу.

2.10. Соціальний супровід охоплює заходи, спрямовані на соціальну адаптацію здобувачів освіти з особливими освітніми потребами, їх інтеграцію в освітнє та суспільне середовище, подолання ізоляції та підтримку активної участі в житті Коледжу. Соціальний супровід забезпечують куратори академічних груп, адміністрація, психолог.

Професійний розвиток і адаптація передбачають формування професійних компетентностей, здобуття додаткових практичних умінь, допомогу у проходженні практики та подальшому працевлаштуванні.

2.11. Прийом, відрахування та переведення осіб з особливими освітніми потребами здійснюються відповідно до вимог чинного законодавства.

2.12. Особи з особливими освітніми потребами, які планують вступити до закладу освіти, або їх батьки (інші законні представники) у строки, визначені у правилах прийому закладу освіти, подають письмову заяву про необхідність забезпечення розумного пристосування із зазначенням переліку необхідних спеціальних засобів, що є обов'язковою для розгляду та реалізації закладом освіти.

2.13. Для осіб з особливими освітніми потребами може передбачатися індивідуальна освітня траєкторія шляхом розроблення та реалізації закладом освіти індивідуального навчального плану.

Індивідуальний навчальний план особи з особливими освітніми потребами розробляється за її участю відповідно до рекомендацій індивідуальної програми реабілітації особи з інвалідністю (за наявності) та/або висновку про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку дитини (за наявності), підписується особою (якщо особа є повнолітньою) або одним із її батьків (інших законних представників) та затверджується керівником закладу освіти.

2.14. Освітньо-професійні програми фахової передвищої освіти для осіб з особливими освітніми потребами можуть мати корекційно-розвитковий складник, що такий повинен враховувати рекомендації індивідуальної програми реабілітації особи з інвалідністю (за наявності) та/або висновку про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку дитини (за наявності).

2.15. Для забезпечення соціальних потреб осіб з особливими освітніми потребами до закладу освіти можуть бути допущені один із батьків особи з особливими освітніми потребами або уповноважена ними особа. Рішення про їх допуск до участі в освітньому процесі приймає директор Коледжу на підставі укладення договору між закладом освіти та особою, яка забезпечує соціальні потреби особи з особливими освітніми потребами.

2.16. На підставі письмового звернення здобувача освіти або його законних представників, а також відповідних медико та психолого-педагогічних документів, керівник Коледжу організовує створення інклюзивної групи, забезпечує необхідні умови навчання та добір педагогічних кадрів.

Утворення інклюзивної групи в закладі освіти та припинення її діяльності здійснюється відповідно до наказу директора.

Гранична чисельність осіб з особливими освітніми потребами в певній інклюзивній групі встановлюється директором Коледжу з урахуванням вимог до формування академічних груп у закладах фахової передвищої освіти, затверджених МОН та виходячи з індивідуальних особливостей здобувачів освіти зазначеної категорії, освітньо-професійної програми, пристосованості аудиторій тощо, але не може перевищувати 50 відсотків загальної чисельності здобувачів освіти у академічній групі.

2.17. Підвищення професійної компетентності викладачів у сфері інклюзивної освіти здійснюється через курси підвищення кваліфікації, навчально-методичні семінари, тренінги, відкриті заняття.

2.18. На початку кожного навчального року проводиться аналіз складу студентів з особливими освітніми потребами, визначаються їхні індивідуальні особливості та потреби. На цій підставі плануються відповідні педагогічні та соціальні заходи, зокрема індивідуальна робота викладачів, організація спільної діяльності студентів, створення необхідних умов для осіб з особливими освітніми потребами, зокрема із порушеннями зору та слуху.

2.19. Організація інклюзивного навчання для студентів закладів фахової передвищої освіти, які одночасно здобувають загальну середню освіту, здійснюється відповідно до нормативно-правових актів у сфері загальної середньої освіти.

III. Навчально-методичне забезпечення та умови доступності Коледжу для навчання осіб з особливими освітніми потребами

3.1. Формування навчально-методичної бази інклюзивного навчання передбачає:

- розроблення освітніх програм і навчальних планів, зокрема індивідуальних;
- створення індивідуальних програм навчання;
- підготовку методичних рекомендацій та навчальних посібників;
- проведення навчальних методичних заходів для викладачів щодо впровадження інклюзивних підходів;
- забезпечення студентів адаптованими навчальними матеріалами відповідно до їхніх потреб.

3.2. Організація освітнього процесу здійснюється з дотриманням вимог законодавства у сфері інклюзивної освіти. У Коледжі створюються та постійно вдосконалюються умови для комфортного навчання здобувачів освіти з особливими освітніми потребами.

3.3. Студенти з інвалідністю мають право на отримання соціальних стипендій відповідно до чинних нормативних актів.

3.4. Для забезпечення доступності будівлі навчального корпусу облаштовується пандус та організовується зручний доступ до приміщень. У випадках, коли повна адаптація приміщень неможлива, застосовуються принципи універсального дизайну та розумного пристосування.

3.5. Приміщення Коледжу повинні відповідати санітарним вимогам, мати належне освітлення та раціональне розміщення обладнання.

3.6. Для маломобільних груп населення передбачено організацію супроводу під час перебування на території Коледжу та визначення відповідальних.

IV. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

4.1. Це Положення розглядається та схвалюється Педагогічною радою і затверджується директором Коледжу.

4.2. Зміни та доповнення до Положення ухвалюються в аналогічному порядку.

4.3. Усі учасники освітнього процесу повинні бути ознайомлені з його змістом.

4.4. Текст Положення оприлюднюється на офіційному вебсайті Коледжу та є відкритим для доступу.